

درعبداله غلامه (آرءوك) فزنى امدادى ادارءهءه
ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորառնկեան Ոսան
Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK",
Maison, CONSTANTINOPLE.
Նամակ կամ որ եւ զգուրիւն պիտի Է ուղղել
ԱՐԱՅԻՆԷԼԻՔ ՕՐԱՓԵՐԲԻ
ԵՐԱՎԱՆԻ ՔԻՄ

ԱՐԵՎԷԼԷ

ՕՐԱՓԵՐԲԻ

Ազգային, Գրական և Քաղաքական

Պատկեր	Գրական	Քաղաքական
140	70	40
20	20	20
115	100	100

ԱԶՈՒՁԱՆ

ԱՐԱՅԻՆԷԼԻՔ ՕՐԱՓԵՐԲԻ

Բարեկենդանի ալ գնաց. — Ինչպէս
սովորութիւն է ըսել: Ու Մեծ Պահլաւ
այս առաւել շարժուն, այնչափ խնդ-
րութիւններէ ու խոլ զուարճութիւններէ
հազարաւոր ազգային ու քաղաք-
ական սէզնի մը, անանկ չէ՛, սէզնի մը
մանաւանդ որ առակի կարգ անցած է իր
երկարութեամբ: Մեծ Պահլաւ շատ ինչ
կայ երկար:

Բայց հակառակ այս պահի ու աղօթի
շարժումի որ միջ հաս մըն ալ հետեւորդ
ունի իրմէ հազար, կարծէ՛ք ինչ մը ծան-
րանալ Բարեկենդանին վրայ, հիմա մա-
նաւանդ որ անցած քաջած է և կարելի
է անոր մասին խօսիլ առանց քաշաւելու
և առանց նկատման:

Այս ստղծին հազար թերեւս պատկ-
նոր Բարեկենդանի բուն նշանակութիւնը
ամո՛ք ձեզի, ու լուսաբանեմ սա կէտը թէ
ինչո՛ւ Բարեկենդանը ամէնէն սիրուն
է առաւելութեան:

Ծնունդը բնաւ միայն չունիմ առանկ
բան մը ընկու, որովհետեւ այդ մասին
այնչափ Է տեղեկ եմ, որչափ թերեւս
յետեւ Բարեկենդանի պիտի ըլլայ Անկա-
յա համարաւոր Մշակոյթի խնդրի վրայ:

Ու եթէ երբեք գիտատի ալ, շիտակ
չպիտի փորձուի ըսել: Եւ անկախ անոր
համար որ գեղեցիկ բաներուն կարմու-
թեանը մէջ ընդհանրապէս անհնայ պա-
րագայ մը ծածկուած կ'ըլլայ, պար-
գայ մը որուն յայտնութիւնը կրնայ եր-
բանի օգտակար կողմ մը ունենալ, բայց
ստի՛չ անաղ ինքզինք առաւելագոյն եղող բո-
նի հազարաւոր կ'ըզէ:

Օրինակ կ'ուզէ՛ք: Անչափ առկա բե-
րեւե խնդիր մարդկութեան երեւանայած
ծիւծանքը, — ընդհանրապէս այն բա-
նաստեղծական ու գեղարարական հիմա-
յին առաւելութիւններով զորս հիմա մար-
դիկը հիւսած էին անոր մասին, — և
այն ծիւծանքն ալ զոր նշանակեմ ի վեր
աւարդ մարդիկը կը ծանցան կարգ մը
օրհրեւութեանական, գիտական, աստ-
ղագիտական և դեռ չեմ գիտեր ինչա-
կան անուանեմ բազմութեամբ մը բա-
նաստեղծութիւն:

Կը պատմեն թէ երբեք ինչ մը մէջ
բանաստեղծութիւն մը մերժած է նշանակեմ
ի պատիւ բաժնի պարզել, պարզապէս այդ
գիտութեան ըրած ըլլաւուն համար: Չեմ գի-
տեր թէ ինչպէ՛ս պիտի դատե՛ք այդ քիչ
մը չափազանց բանաստեղծական ընթաց-
քը, բայց միւս կողմի ալ կը մտածեմ թէ
մարդը կրնայ զոնք իրաւունքով նմանող
բան մը ունենալ, որովհետեւ այդ գիտ-
ութեան, — ինչ ալ եղած ըլլայ իր օգուտը, —
մարդկութիւնը զոնքն է իր ամէնէն
անուշ և ամէնէն գեղեցիկ մէկ հաստա-
ւելքն:

Այսպէս ալ, Բարեկենդանին նշանա-
կութիւնը գտնող մը, — եթէ արդիւնդ
որ յաջողի իր փնտառումները, մէջ, — հա-
րիւրերի հարիւր ո' և է տեղի ծագում մը
միայն պիտի կարող երեւան հանել, ծա-
ղում մը որ ազգայնաբար օգտակարու-
թիւն մը չպիտի ունենայ, և որ սակայն,
տարիներու ընթացքին մէջ թերեւս վերջ
մը տար Բարեկենդանը տանելու ուղի-
քութեան:

Եւ հարկ կ'ալ ըսելու թէ այս բանը
կորուստ մը պիտի ըլլայ մարդկութեան

համար: Որովհետեւ, Բարեկենդանը այն
միակ տաղանքն է զոր ամէն մարդ կր-
նայ տանել իր ուզած երկրով և իր ճա-
շակի ու նախապրութեան համար, առանց
պայմանադրական ձեւակերպու-
թիւններէ կաշկանդուած ըլլալու:

Բայց եթէ երբեք Բարեկենդանին նը-
շանակութիւնը չպիտի տամ ձեզի, զոնք
պիտի ըսեմ թէ Բարեկենդանը զիսկաւորա-
բար ինչ կերպով կ'ընթանալ մեր մէջ:

Միայն թէ, առաւելագոյն էք գիտ-
նալ որ այս մասին կարծիքները ա՛յնչափ
կը տարբեր իրարմէ՛ որչափ թերեւս
չպիտի տարբերէին Անգլիացոյց ու Պոն-
թերուն Հայեաբանները Թրանսիլիա արդի
պատերազմի նկատմամբ: Երեւանայեցի՛ք
կատարեալ բարեկենդան խառնակութիւն
մը՝ որ շին Գոսպարանին նկարագրածն
ալ գերազանցեր, և այն աստի թերեւս
կարեւոր քաղաք մը կազմել Բարե-
կենդանի մասին քոյացուած ըմբռնու-
թեան վրայ, որոնցմէ սակայն բանի մը
դիւստորները միայն պիտի յիշատակեմ
հիմա:

Արդ, հնազանդներուն համար — Եւ-
րոպէ՛ք, հնազոր ըսել կ'ուզեմ — Բարե-
կենդանը որքէն բան չէ՛ եթէ ոչ Արա-
քաբաններ, Բագու-Գիտիսի, Աստուա-
ձագարիկ, Կարճասի, Սեմիշէնի, Սար-
գիսաբաղի և դեռ չեմ գիտեր ինչի
խառնուրդ մը՝ որմէ կրնաք մեծ բան մը
չնայանք, որչափ աստի որ Սեփոք Դա-
ւիթ մը ըլլաւ:

Կենսական յափառանքներուն, նշանա-
կութեան, նոր ամուսնանքներուն և վա-
յելի չկողմնորոշող համար — մարդիկ
որոնք ամէնէն աւելի պէտք ունին ինչ-
եղեցիկ չափաւոր ու խնդրեցիկ անող
քոյց տալու, — Բարեկենդանը պարզապէս
հրեշտակ մըն է, և հրեշտակ անող
որոնք ո' և է կերպով զայն կը տանեն:

Եւ ինչ չունեցող կարգ մը յորձանա-
քներուն համար, — որոնք մէջ կրնան
խմբագրականներ ալ գտնուիլ, — Բարե-
կենդանը պարզապէս առիթ մըն է զելու
մասին աւելի ծերացած սա նմարտու-
թիւնը՝ թէ ինչպէ՛ս կրնան իրականացն
կայ նաեւ բարոյական դիմանկ զայն
կարգ մը մարդիկը կը կրնան ո' թէ միայն
Բարեկենդան օրով, այն առիթն ամբողջ
օրով գիտեմ որ առանց բացառութեան ա-
մէն ասիք փոփոխ նոր դուրս կ'ած բանի
ընդհանրապէս զայն այս նշանակու-
թեանը, որուն գիտութեան սակայն լուսա-
նային Լա Րալիս չէ՛ որ ըրած է:

Տէր պապականութեան համար, — միւսա-
նայն անոնց՝ որոնք այս օրերուն միւս
գոյնով ամուսն կը տանեն, — Բարեկեն-
դանը քաղաքի զարմուկ մը կը դառնայ,
սակայն անգամ որ իրենց ծուկներուն պա-
հնայութեան խորհուրդ տալու հարկին
մէջ գտնուին: Բնաւ չէ՛ք լսած՝ երբ կ'ը-
սեն. «Սեփոք, օրերով կերպար, խնդրե-
ք, քաղաքացի մը և անգամ ինչ մըն ալ
գտնել քիչորս ինչպէ՛ս»:

Տակաւին երկարեմ այս վերոնշու-
ածները: Դիմանք բան մըն է՝ որուն վերջը
չի գար բնաւ: Եւ սակայն, վերջապէս
առաջ կ'ուզեմ ձեզի ըսել նաեւ թէ ինչ
է Բարեկենդանը հայ թերեւորուն աշխիւ,
բան մը՝ որուն համար կարգ մարդէն այս
յօդունածը կը գուշակէ՛ք:

Ինչ նշանակութեան ալ երբ ունենայ
ուրիշներու աշխիւ, Բարեկենդանը հայ
թերեւորուն համար այն միակ տաղանքն
է՝ ուրիշ ամէն բանէ առաջ բնաւ դժգո-
րացարեւմ ձեզի, թէ և մեր շուրջը դի-
տողները բազմաթիւ ըլլան:

Ու հակիրճ կերպով Ռաուլ Կապուսի
գիտուն եղած արհամարհան և պարզեց
այն նպատակը որուն կը ձգտուի հիմա:
— Շատ լուս, հասկցալ, ըսաւ հազա-
րապետը: Բայց կը վստահեմ որ մեծ ա-
նկանքներուն մը չպիտի կրնամ նուիրել
ձեզի: Նի՛ք գրաւ ըլլալ, այն աստի
ինչպէ՛ր կը փոխուի:

— Օ՛հ, շնորհակալ եմ, շնորհակալ եմ,
պատասխանեց Ռաուլ փոփոխութեամբ գրա-
մի համար հոգ մի ընէ՛ք, պէտք եղածին
աւելի կայ մեր արժանաւորութեան տակ:
Հիւսիսային Հնդկաստանի ամէն քաղաք-
ներու վրայ զարմած փոխանակութիւն
ունենեք մեր քով, զոր ի հարկին կրնանք
գործածել: Ձեր սուրբ, ձեր բազմակ
բանին պէտք են անչիւ և ո' թէ ձեր
քաղաքը:

— Ի հարկին կրնաք մտաւ ըլլալ իմ
և Ձար Պոլսի տեղեկները առկայու-
թեան վրայ, պատասխանեց հազարապետ
Վալերիէն: Կը խոստովանիմ թէ ինչի
յօդունածն պաշտօնէն զոն չեմ բնաւ: Իմ
պետմ զնդապետ Մամուլի հրամայած էր
Հնդկաստան թափօրին կաշի առած տե-
ղերուն շրջակայը գտնուող անձերը ձեր-

հելու պատճառ մը չեն կրնա ունենալ:
Եւ ասեմ ո'չ թէ անոր համար որ երա-
բարեկենդանը գտնութեան կամ եկեղեցի-
ական հանգիստ մը յիշատակման գործ
ըլլար Բարեկենդանին, ո'չ թէ անոր
համար որ զուարճութեան, խաղաղութեան
և ուրախութեան օրերուն մէջ կը գտ-
նուին, այլ... բայց գուշակեցէ նայիմ
թէ ինչո՛ւն Վերջագոյն տաղանքն առաւ
և զուարճութեան ուրողութեան ըլլալէն
զուրկ՝ սկսեց է իմ պատճառ մը ունե-
նան Բարեկենդանը կրնայ գտնուանկա-
թեամբ մը ուղևորուի համար, անանկ
չէ՛: Ընէ՛ք ուրեմ, ինչ կրնայ ըլլալ
այդ պատճառը: Չեմ ուզեր երկարատե-
մեք չարաբար, որովհետեւ փստակ եմ
թէ հակառակ զայն զիսկին բան մը ըլլա-
լուն, բնա չպիտի կրնաք գտնել զայն:

Հայ թերեւոր ինչեղեցիկներ կրնան
կը զգան Բարեկենդանին անոր համար
մանաւանդ որ Բարեկենդանը, գրեթէ
միակ տաղանքը ըլլալով, գաւառային
թղթակցութիւններուն պղծով մը չի նը-
կայանար: Միւսով, Գիտիկ, Համար-
ձագ, Հոգեգալուստ, Աստուածածին,
Սաշ, Ս. Գիգոր Լուսաւորիչ, և անոր
հետ բոլոր Սուրբերը անխոր իրենց
ուսանին զգականութիւնը ունին, գա-
ւառութիւն մը՝ զոր մանաւանդ գաւառի-
նէ մէջ կը մշակուի գրեթէ բոլոր թերեւոր
թղթակցութեան, և որ անխառնակ կեր-
պով Առաջնորդէ մը կամ անդաւանէ մը,
պետ մը զարմեցն, եկեղեցի, հասա-
տեղութեան և զգացական հանգիստներէ
կը բաղկանայ, այդ գրականութիւնը չի
հինար, ոչ ալ կը փոխուի, այնպէս որ
գաւառային թղթակցութեան զրուած
թերթ մը կրնայ տուանց այլ և այլի այդ-
պէտքը լեցնել, — և ինչ ալ պէտք մը —
իրազեանչեք տաղաւարի նախորդ ասե-
ղաբանի առիթն գտնուած արտասպիւսի:
Այդ թղթակցութիւնները աւելորդ է ը-
սալ որ կատարեալ փորձանքներ են թեր-
թերը զրուելու: անոնցմէ ամէն մէկը միայն
անգամ իրաւագործութեան ու կրթական
կարգէն, ինչ որ պտուի տաղանքի մը
չի ինքնուր, ասիք զայն, երբեմն զարդի
որ ստեղծութեանը վաղեմին մը ասիք
կամ պակաս նշանակուած կ'ըլլայ, ու
թերթը, — ալ ո'չ գիտեմ թէ ինչ զէմը
եղելով, — կը պարտաւորուի այդ ծա-
նային առիթն իր դուրս ալ առնող
գտն կամ երեսուն և անգամ զարմեցն
խոսք հասկնել: Բայց Բարեկենդանին
զոնէ այդ տեսակ թղթակցութիւններ
չեն ստեղծուի, ինչ որ կատարեալ բա-
րեքարութեան մը ո' և է թէ թերթի հա-
մար, այլպէս՝ այս օրերուն ստիպուած
պիտի ըլլային տեղեկայ աղբալիներէն
սակայն Բարեկենդանի տալիս օրը սակ
հազուադէպ համար անող զարմուստ
պատահական փառանքներէն այնինչ
կէ ժամ անընդհատ և անանց չունի առ-
նելու (!) պարզեցի պէն բաներ մը կր-
նայանալու, և վաղը միւս ալ իստեք
հասկնելու այն տեսակ մարդը՝ որոնք
այսինչ մարդուն հազուադէպ նկար-
ագրութեան պէս ըլլալուն և կամ այն
չի պատահական փառանքներին ո'չ թէ
կէ ժամ, այլ կէս ժամ և կէս վայրկեան
պատճառ ըլլալուն վրայ պիտի պիտե-
կան: Աստուած ու Սառնաւոր իրար խառնելով:

Ու գաւառային թղթակցութեան գտնէ
այս տաղանքին առաւ ինչպէ՛ս ըլլալու
չէնք շնորհ բարեքարագութեան մը
չի խնդն հայ իմադարին համար:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Երբեք մը դրած էր զուրկ: Իր մուտքը
խանդավառ կերպով ուղևորներուն նը-
կաններուն կողմէ: Անկարելի էր անա-
յիստի խառնել իր չափ ու տես այդ
հնազանդի գեղեցիկներուն, որ մանաւանդ
խոր տաղանքութիւն թողած էր Ձարի
Պոլսի տեղեկներին վրայ:

Նոյն պահուն բնաւ ալ հանգիստ
արագէն մուտք գործեց ճաշարարին մէջ:
Ինչ որ առաջ կրած էր երեսուցան տա-
րաքը հանած ու անոր տեղ կ'ընդհա-
նալուն և թանկագին քարերով զարդա-
նուած ճոխ զգեստ մը հագած էր: Պահա-
րիկ կ'անհաճօթէ խոսակցութեան մը ըրա-
տիկին Ռիշմարին առնել և զայն առաջ-
նորդեց պատուով տեղը: Կրտս արդ պա-
հուն զանի մը բաւար փոփոք քառային
աղակի ի վեր: Իր հանգիստեան շա-
րժում մը ընելով ու գաւառային:

Նորապի կինը սա խնդրանքը ըրած էր:
— Եթէ Ձեր Բարեկենդանը հաճի իմ
աղակալին Պ. ար. Պոլսի տեղեկը զով զնի
զիս, երախտապար պիտի ըլլամ, որով
հետեւ երկար տանել ի վեր չեմ տեսած
չլինել:

Բա՛նա անմիջապէս գոհացում տուաւ
նորապի կնոյ խնդրանքին: Ռաուլ Պա-
հուն ինչի ձախ կողմը բաղկացաւ:

ԳԵՂԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆ

ՄԱՐՏԻ 5, 5 փետրուար 1901

Անշուշտ նոր բան մը կարգադրու անը-
կելով ձեր որ պիտի կարգադրէ զիս,
եթէ նախաձեռնեմ, ներքին ու արտաքին
լուսերու հետաքրքիր փոփոխութեան մը յե-
տոյ, ձանձրագոյն հանգիստ մըն ալ այս
տողերուն ընթեր: Ու ասիք՝ ո'չ ապահ-
վագէս անոր համար՝ որ երկնքին տակ
նոր բան չկայ, այլ որովհետեւ տարբեր
գէթ անգամ մը այս գաւառական ան-
շուշտ անկիւնէն զէպի այդ ճոխ ու զե-
ղուն տեղեկները նորութեան մը, սիրուն
ու աղուր նորութեան մը լուսն ալ զե-
րիւններուն թեւով թողնելու որ և է
անկեղծ ցանկութիւն պարտապի պիտի ել-
լէր: Այո, որովհետեւ չէ՛ք սպասեք որ
մեզի պատմութեան փառքն ու փորձառ-
գիտութեան պատմութիւններ, թաղականի
ու տեղեկի աղմուկներ, Ձեր զգուշա-
հա՛ւ ու երաժշտանքը անգամ մը որքան
ձանձրացաւ արդէ՛ն գաւառացի տեղա-
ցուներու այսօրինակ մօրեկան մեղեք-
ներէն: Մէկ կողմ թողնելով մէկ անգամ
մը գէթ, իրենց մարդկային ժամանակ-
ութիւններուն մէջ, տեղեկն ու տեղա-
գիտ, ժամ ու ժամուկ, թաղական ու հոգ-
արար: Անոնց վրայ բան մը գրելն ալ
թո՛ղ թէ օգուտ չունէր արդէն, մեզ ալ
մեր թղթակցի փափկականութիւններուն
ու զգուշարարութիւնները, — ընդհան-
րութիւններ իսկ, — պարտաւոր էինք
գէտական անոնց արտաքին գիտե-
լագործութիւնները: Անոնց իրազեանչեք
մեզ իրենց պարտականութեան ծայրին
կէտ մեղադրել մը կը ձգնէք: Ու
հայն այդ գիտեանքի մէկ երկու հարուածն
ալ ցաւ չպատճառել իրենց, գիտեմ թէ
աղուրը քանիդ անգամ զուարթացած ու
զուարթացած պիտի ըլլային Բարեկեն-
դանի այս արարք օրերուն:

Հապա չէ՛ք ըսել թէ Բարեկենդանի
ուրախութեանը ու գիտեանքին հա-
տոյ անանկով բերել թուրք կուլ առաւ
վահաններէն անկիւն աւելի՛ սա մեծ ձմե-
րուն օրերուն՝ ճար ճարակ չունեցող
կատարել թորեմ մը վերջին մեղքերուն
հետեւին հիմա իրենց ճանչալու, բայց բնաւ
չկարող ցուցնել թորին մէջ մարդե-
րուն ու թրուաններուն վրայ մտածելն ալ
պտիկ... վահաններէն է՛ք Ստամբուլ:
Ինչ բանաստեղծութեան dilettantism: Եւ
ո՛ր պիտի բացատրէր չէ՛ք զեղաքներուն
ալ փրանքներն բաւին իմաստ:

Նորիքը, իրականութեանը սա՛ է թէ՛
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւրդեցին, — ինչպէ՛ք սա՛ է թէ՛ թէ
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւրդեցին, — ինչպէ՛ք սա՛ է թէ՛ թէ
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւրդեցին, — ինչպէ՛ք սա՛ է թէ՛ թէ
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւրդեցին, — ինչպէ՛ք սա՛ է թէ՛ թէ
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւրդեցին, — ինչպէ՛ք սա՛ է թէ՛ թէ
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւրդեցին, — ինչպէ՛ք սա՛ է թէ՛ թէ
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւրդեցին, — ինչպէ՛ք սա՛ է թէ՛ թէ
այս տարուան ձմեռը՝ ինչպէ՛ք լուս-
յարեմ ալ զիստեղծութեան կարգը պիտի
դառնա մեր իշխութիւններուն մէջ,
միւսին, անձերը, մուսախուրդ՝ անհի-
մարմանի փորձեցին մեր հորիզոնին վը-
րէն, ու դեռ կը շարունակեն կամ իրա-
րուն հետ զուգահեռացան, կամ իրարու
յաւ

ՄՈՒԶՈՒՄ ԼԱՅՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒՆՈՐԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԿԵՆՍԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԵԿ ՄԻԼԻԱՆ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱՂԱՐ Ֆրանկ

Ապահովագրական ամեն կարելի դրույթները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտ կեանք, դրամագումար, ցման եկամուտ, եւ այլն

Մուշուր Լայնի սակագիրը և ապահովագրութեան զանազան դրույթները չունենաւորած մի ապահովագրութիւն — Առատակաւ պայմաններ, վարման դրույթներ, Տեղեկութիւններ և այլն համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԵՆՐ, ընդհանուր գործակալ, ինստիտուտ փողոց, Ղարաթիւս, Կ. Պոլսի 579

ՏԻԻԶԱՌԻ ԳԻՆԵՆ ՈՒ ՕՃԱՐԱԿ
LAURENT-BOISSEAU & CO
VIN et SIROP de DUSART

Տեղեկութիւններ և պայմաններ
Տեղեկութիւններ և պայմաններ
Տեղեկութիւններ և պայմաններ

1900 Ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԶԳԱՅՈՒՆ ԱՐՈՒՆԵՍԱՅԱՐԱՐԵԱՆ

ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՐԶՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՅԱՐԱՐԵԱՆ ԿԱՐԻ ՄԵԿԵՆԱՆ
ՆԻՈՒՆ-ՀԱՄ

Ստացած է մեծ մրցանակ և Արեւմտահայաստանի մէջ անմիջական եղած են:
Այս մրցանակները ամեն կարգով միւս տեսակներէն զերաւելի են: Մեքենաները
գործածութեան կերպովը ձրի կ'ուսուցանեն և շարունակութեանը ձրի կը կատարուին:

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Յ. Կ. ՄԻՆԵԱՆ ՈՐԴԻՐ
ԸՆԴՀ. ՄԵՐԱՆՈՆ — Պոլսի, Պահլէզարու, Համիտի ծառայող Քիւ 7
ՄԱՍՆԱՅԻՆՂ — Իզմիթ, Սիւրիքի, Աֆիոն-Գարաիսարի և իւր մէջ 576

ՌՕՍՏԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 Ի Կար. Իրաւական արտոնեալ
Ընկերութեան կը շարունակուին Բիւրոյական
Ընկերութեան տարածքը, Մեծ Մարտի 37
Կարգադրութեանը հիման վրայ ՀԵՆՐ — ՆԵՄԵՆ —
ՈՒՆՈՐԻՒՆՈՐԻՒՆ — ԱՐԵՎԵՐԻՒՆ

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 Գր
1898 Ի Կարգադրութեան 84,775,462
1881 Եւ Ի Կար. Ընկերութեանը կը տարածուին
Կարգադրութեանը գումար 164,172,000

Ընկերութեան ղեկավար Յ. Կ. ՄԻՆԵԱՆ
Ս. ՀԵՆՐԻՍԻՆԶ

Գումար, Գումարի (Կարգադրութեան)
(Կարգադրութեան) Գումար 524

ՋԵՐՄԱՆԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Երաշխաւորութեան և պայմաններ
Երաշխաւորութեան և պայմաններ
Երաշխաւորութեան և պայմաններ

ԼԱՍԿԱՆՈՅ ՄԱՐԶՈՒՆԱԿԱՆ
HUNYADI JANOS

Ամերիկական, ապահով և քիւրի կերպով կ'ազդէ
Տեղեկութիւններ և պայմաններ
Տեղեկութիւններ և պայմաններ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
ՏՈՒՆՈՒՆԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ստացած է մեծ մրցանակ և Արեւմտահայաստանի մէջ անմիջական եղած են:
Այս մրցանակները ամեն կարգով միւս տեսակներէն զերաւելի են: Մեքենաները
գործածութեան կերպովը ձրի կ'ուսուցանեն և շարունակութեանը ձրի կը կատարուին:

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Տեղեկութիւններ	Գումար
Ընկերութեան անունը	ՌՕՍՏԱ
Ընկերութեան հիմնադրութեան տարեթիւ	1881
Ընկերութեան գումար	121,765,333 Գր
Ընկերութեան տարածքը	84,775,462
Ընկերութեան տարածքը	164,172,000

ԻՐԻ ԿՐԵՇԱՄ
ԿԵՆՍԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Երաշխաւորութեան և պայմաններ
Երաշխաւորութեան և պայմաններ
Երաշխաւորութեան և պայմաններ

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԵՐԹՈՐԻՍ
ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

Տեղեկութիւններ	Գումար
Ընկերութեան անունը	ՌՕՍՏԱ
Ընկերութեան հիմնադրութեան տարեթիւ	1881
Ընկերութեան գումար	121,765,333 Գր
Ընկերութեան տարածքը	84,775,462
Ընկերութեան տարածքը	164,172,000

ԳԻՆԵՆ ՈՒ ՕՃԱՐԱԿ
LAURENT-BOISSEAU & CO

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ԳԻՆԵՆ ՈՒ ՕՃԱՐԱԿ
LAURENT-BOISSEAU & CO

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ
ՎԵՆՍԱՆ ՓՈՅԱՃԵԱՆ

Տեղեկութիւններ	Գումար
Ընկերութեան անունը	ՌՕՍՏԱ
Ընկերութեան հիմնադրութեան տարեթիւ	1881
Ընկերութեան գումար	121,765,333 Գր
Ընկերութեան տարածքը	84,775,462
Ընկերութեան տարածքը	164,172,000